

Curiositats

No n'has tingut prou i vols continuar buscant més coses? Troba aquestes curiositats a cada il·lustració! Visita el museu si necessites alguna pista o vols saber-ne més!

Ecomuseu de les Valls d'Àneu

- A Esterrí hi van viure dones molt sàvies que ho sabien tot de les plantes medicinals. Busca al dibuix els pots amb tapa on podrien guardar els seus remeis.
- Saps que dels avis i les àvies també se'n diuen «padrins» i «padrines»? Busca les fotos dels padrins de casa Gassia, l'edifici que allotja el museu.
- A l'Ecomuseu pots veure com es vivia en un poble del Pallars fa més de cent anys. Troba els estris que no sàpigues per a què serveixen i esbrina'n l'ús.
- Hi ha persones fent fotos al dibuix? Assenyala-les.

Museu Tàrrrega Urgell

- La fàbrica Trepat va ser la principal productora de maquinària agrícola de l'estat espanyol durant el segle XX. Tant és així que, durant una època, va tenir més de 200 persones treballant-hi.
- Sabies que a l'edat mitjana no hi havia raspalls de dents? Es feia servir un *dentiscàlpium*, com el que podràs veure al museu.
- La fàbrica és una successió de 19 naus, totes amb les façanes exactament iguals. Veus el triangle que forma la teulada? Se'n diu teulada «a dues aigües» i, per il·luminar l'interior, de tant en tant hi ha claraboies.
- Abans de marxar de Tàrrrega, no et perdís la seu del Museu Urgell Tàrrrega! A l'antiga casa Perelló, hi veuràs mostres d'art, fòssils i material etnològic.

Museu de Guissona

- A l'època romana, Guissona era coneguda com a Ileso. Busca el nom romà al dibuix.
- Les excavacions arqueològiques han permès saber que hi havia un o més tallers de ceràmica a la ciutat romana. A les vitrines del museu podràs veure mostres dels objectes que s'hi fabricaven.
- Una de les peces emblemàtiques del museu és una figureta de bronze que representa un genet al galop. L'assenyales a la il·lustració?
- El descobriment d'un enterrament misteriós, i d'unes fosses plenes de restes d'àmfores trencades, ens revela informació sobre la República Romana al territori de Ileso. En veus la reconstrucció al dibuix?

Casa Museu Duran i Sanpere - Museu de Cervera

- La casa Duran i Sanpere té una decoració fantàstica. Fixa't en les rajoles! Quin creus que podria ser l'ús de les habitacions on les rajoles són més vistoses i acolorides?
- Assenyala tots els estris que servien per il·luminar, ja siguin o no elèctrics. Pista: n'has de trobar una dotzena, com a mínim.
- Era costum que a les cases benestants hi hagués una capella per pregar i celebrar missa. El pintor Pau Bèjar, l'encarregat de la decoració, es va inspirar en els infants de la casa per pintar els àngels. Trobes l'Agustí, la Montserrat i la Quimeta?
- A la cuina s'hi aplega la família per preparar i menjar els àpats. Imagina quin esmorzar podries preparar en aquesta cuina, fent servir els estris que pots veure al dibuix.

Museu d'Art Jaume Morera

- Jaume Morera fou un pintor lleidatà que va viure entre els anys 1854 i 1927. Va ser molt important per a la creació del Museu d'Art de Lleida que, avui, porta el seu nom. El veus a la il·lustració? Porta barret i un bastó.
- Al dibuix pots veure una pintura molt famosa de Jaume Morera. Es diu *Sierra de Guadarrama* i s'hi veuen unes muntanyes nevades. Diuen que, per pintar-la, va fer tantes excursions per la muntanya que li deien «Jaume, el de ferro».
- T'agrada emprovar-te roba? A la il·lustració hi ha dues noies que ho estan fent, dins un quadre de l'artista Xavier Gosé.
- Entre les moltes escultures del museu, la il·lustradora d'aquest llibre n'ha reproduïda una d'estil surrealista. Es diu *Nit de lluna* i hi trobes un ou de fusta i un fus de filar, que és com un bastó. Coneixes altres artistes surrealistes?

Museu de la Conca Dellà

- Sabies que, el jaciment de Basturs, juntament amb el de Coll de Nargó, són els jaciments d'ous de dinosaure més importants d'Europa? A la il·lustració hi pots veure una titanosaura en plena posta.
- Veus els forats a dalt, a l'esquerra del dibuix? És el jaciment de la Posa. Fa uns 70 milions d'anys era un mar i els feien unes rajades buscant crustacis i invertebrats per menjar. Talment com ara pesquem cloïsses!
- Les petjades del jaciment expliquen moltes coses dels dinosaures que les van fer. En trobes alguna al dibuix?
- La paleontologia estudia les plantes i els animals més antics a través dels fòssils. Busca a la il·lustració els nens i nenes que han decidit fer de paleontòlegs.

Museu de Lleida

- T'agrada jugar a escacs? Es van introduir i a la península a través d'Al-Àndalus i el joc d'estratègia de seguida va interessar les corts feudals. Trobes unes peces de cristall de roca en una vitrina?
- Al museu hi ha diverses peces ceràmiques, que són el reflex dels pobles que han construït la nostra història. Les veus al dibuix?
- Al museu pots veure moltes imatges de la mare de Déu amb el fill als braços. En trobes una al dibuix que allesta al petit, com fan moltes mares?
- Un retaule és un grup de diverses escenes en què s'expliquen vida i miracles de sants i santes. En veus una que representa una persona i un lleó en actitud molt amigable?

Museu Diocesà d'Urgell

- Un còdex és un llibre antic, de quan encara no existia la impremta i els llibres es copiaven i s'il·lustraven a mà. Busca un arbre vermell i en podràs veure una pàgina.
- Del claustre romànic de la catedral de Santa Maria d'Urgell, se'n conserven tres galeries. Als capitells, del segle XII, s'hi van esculpir animals i persones amb postures molt divertides!
- Veus els arcs rodons? Se'n diuen «arcs de mig punt» i dibuixen mitja circumferència. Són un element molt utilitzat en l'arquitectura romànica.
- El museu forma part del conjunt arquitectònic de la catedral de Santa Maria. No et perdís la visita a cap de les dependències!

Musèu dera Val d'Aran

- El moliner, a part de fer farina, també s'encarregava del manteniment del molí. Saps com es deia la grua amb què aixecava les pedres de maldre quan les havia de reparar? Pista: té el nom de l'animal que surt a la frase feta «estàs més boja que una...».
- La fàbrica de llana de Vielha funcionava amb la força de l'aigua del riu Nere. Per a què devien servir les màquines que hi ha al dibuix?
- Sabies que tot sovint els avis dormien a la cuina de Çò de Joanchiquet? Era el lloc més calent de la casa i per això van col·locar-hi un llit amagat a la paret.
- Trobes un armari a la il·lustració? Se'n diu «de les sis claus». Era on es guardaven els documents més importants de la Val d'Aran i no es podia obrir si no hi eren presents els consellers dels sis *terçons* de la vall.

Museu de la Noguera

- Una de les peces emblemàtiques del museu és l'Harpia de la Suda. És una peça d'art islàmic del segle XI i podria representar una au fènix, que simbolitza pau i prosperitat. La pots veure al panell central del dibuix.
- Diuen que el Segre encara és el riu que porta més or d'Europa, encara que moltíssim menys que en època andalusina. El museu organitza una activitat per buscar palletes d'or. T'hi apuntes?
- Fa mil anys, existia a Balaguer un barri sencer dedicat a la terrisseria. A les vitrines del museu pots veure estris i atuells que ens expliquen moltes coses de què i com menjaven les persones que van viure aquell moment.
- Al segle VIII van arribar els musulmans a la Noguera i s'hi van establir mitjançant negociacions i no pas batalles. Sabies que van ser els introductors de l'arròs, les taronges, les llimones, el safrà, les albergínies, el paper, el pebre, la seda...?

Museu Diocesà i Comarcal de Solsona

- La tomba al centre de la il·lustració és el sarcòfag d'Hug de Copons, mort en una batalla, vestit com a cavaller medieval. El gos als peus és símbol de fidelitat.
- A la il·lustració hi ha dibuixats dos gerros d'uns 4.800 anys d'antiguitat. S'anomenen «vasos campaniformes» per la forma de campana invertida.
- Saps quin és el símbol del museu? Troba una persona vestida amb túnica, envoltada per un cercle i amb un ocell a dalt de tot. La pintura té uns mil anys i prové de l'església de Sant Quirze de Pedret. Tothom el coneix com «l'Orant».
- El sant sopar del fons de la il·lustració és magnífic. Té tants detalls que, fins i tot, s'ha pogut saber on es van fabricar els plats que hi ha a la taula. També ensenya quins aliments i amb quins estris es menjava a l'època medieval.

Museu Hidroelèctric de Capdella

- Trobes unes vagonetes al dibuix? La central de Capdella ha estat tan important que, a part d'un carrilet, també hi van construir un funicular!
- T'imagines viure sense electricitat? Mira el dibuix i pensa quines coses no podríem fer si no en tinguéssim.
- L'aigua baixa amb molta força i fa bellugar les turbines, unes rodes amb pales, la força de les quals serveix per fer l'electricitat. Assenyala una turbina a la il·lustració.
- Per arribar a la central l'aigua passa per unes canonades impressionants. Les trobes?

Curiosèrs

Non n'as agut pro e vòs contunhar en tot cercar mès causes? Tròba aguesti curiosèrs en cada illustracion! Visita eth musèu se te cau bèra pista o vòs saber-ne mès!

Ecomuseu de les Valls d'Àneu

- En Esterri i viueren hemnes fòrça sabentes qu'ac sabien tot des plantes medicinas. Cerca en diboish es pòts damb caperader a on poderien sauvar es sòns remèdis.
- Sabes qu'es pairins e es mairies tanben se'n diden «padrins» e «padrines»? Cerca es fòtos des pairins de casa Gassia, era bastissa que lòtge eth musèu.
- En Ecomusèu pòs veir com se viuie en un pòble deth Palhars hè mès de cent ans. Tròba es utisi que non sàpies entà què servissen e endónvia-ne er usatge.
- I a personas en tot hèr fòtos ath diboish? Senhala-les.

Museu Tàrrega Urgell

- Era fabrica Trepal siguec era principau productora de maquinària agricòla der estat espanhòu pendent eth sègle XX. Tant ei atau que, pendent ua epòca, auec mès de 200 personas en tot trabalhar.
- Sabies qu'ena edat mieja non i auie bròsses de dents? Se hège a servir un *dentiscalpium*, com eth que poderàs veir en musèu.
- Era fabrica ei ua succession de 19 naus, totes damb es façades exactament pariones. Ves eth triangle que forme eth tet? Se'n ditz tet «a dues aigües» e, entà enlumenar er interior, de tant en tant i a lucanes.
- Abans de marchar de Tàrrega, non te pèrdes era sedença deth Museu Tàrrega Urgell! Ena antica casa Perelló, i veiràs mòstres d'art, fossils e materiau etnologic.

Museu de Guissona

- Ena epòca romana, Guissona qu'ère coneishuda com Iesso. Cerca eth nòm roman en diboish.
- Es cates arqueologiques an permetut de saber que i auie un o mès talhèrs de ceramica ena ciutat romana. Enes vitrines deth musèu poderàs veir mòstres des objèctes que s'í fabricauen.
- Ua des pèces emblematicas deth musèu ei ua figureta de bronze que represente un genet ath galòp. Lo senhale ena illustracion?
- Eth descubiment d'un enterrament misteriós e d'ues hòsses plies de rèstes d'anfòres trincades mos balhe informacion sus era Republica Romana en territòri d'Iesso. Ne ves era reconstruccion en diboish?

Casa Museu Duran i Sanpere - Museu de Cervera

- Era Casa Duran i Sanpere a ua decoracion fantastica. Fixa-te enes rajòles! Quin cres que poderie èster er usatge des crambes a on es rajòles son mès vedentes e acolorides?
- Senhala toti es utisi que servissen entà enlumenar, ja siguen o non electricis. Pista: n'as de trobar ua dotzea, minimom.
- Ère costum qu'enes cases arriques i auesse un capelhan entà pregar e celebrar missa. Eth pintre Pau Bèjar, er encargat dera decoracion, s'inspirèc enes infants dera casa entà pintar es anges. Tròbes a Agustí, Montserrat e Quimeta?
- Ena codina s'í amasse era familha entà premanir eth minjar enes arrepassi. Imagina quin esdejoar poderies premanir en aguesta codina, en tot hèr a servir es utisi que pòs veir en diboish.

Museu d'Art Jaume Morera

- Jaume Morera siguec un pintre lheidatan que viuec entre es ans 1854 e 1927. Siguec fòrça important entara creacion deth Museu d'Art de Lleida que, auè, pòrte eth sòn nòm. Lo ves ena illustracion? Pòrte chapèu e ua cana.
- En diboish pòs veir ua pintura fòrça famosa de Jaume Morera. Se ditz *Sierra de Guadarrama* e s'í ven ues montanhes nheuades. Diden que, entà pintar-la, hec tantes excursions pera montanha que li didien «Jaume, eth de hèr».
- T'agrade d'emprovar-te ròba? Ena illustracion i a dues gojates qu'ac hèn, laguens d'un quadre der artista Xavier Gosé.
- Entre es fòrça escultures deth musèu, era ilustradora d'aguest libre n'á reproduïda ua d'estil surrealista. Se ditz *Nit de lluna (Net de lua)* e i tròbes un ueu de husta e un hus de hilar qu'ei com un garròt. Coneishes d'auri artistes surrealistes?

Museu de la Conca Dellà

- Sabies que, eth jaciment de Basturs, amassa damb eth de Coll de Nargó, son es jaciments de ueus de dinosaure mès importants d'Euròpa? Ena illustracion i pòs veir ua tiranosaura en plia pòsa.
- Ves es horats naut, ena esquèrra deth diboish? Ei eth jaciment dera Posa. Hè 70 milions d'ans ère ua mar e les hègen ues rajades en tot cercar crustacèus e invertebrats entà minjar. Atau com ara pescam clauvisses!
- Es peades deth jaciment expliquen fòrça causes des dinosaures que les heren. Ne tròbes bèra ua en diboish?
- Era paleontologia estúdie es plantes e es animals mès antics a trauès des fossils. Cerca ena illustracion es mainatges e mainades qu'an decidit de hèr de paleontològs.

Museu de Lleida

- T'agrade jogar as escacs? S'introdusiren ena peninsula a trauès d'Al-Andalus e eth jòc d'estratègia lèu interessèc es corts feudaus. Tròbes ues pèces de cristalh de ròca en ua vitrina?
- En musèu i a diuèrses pèces ceramicas, que son eth reflèxe des pòbles qu'an bastit era nòsta istòria. Les ves en diboish?
- En musèu pòs veir fòrça imatges dera mair de diu damb eth hilh enes braci. Ne tròbes ua en diboish, qu'aleite ath petit, com hèr fòrça mairs?
- Un retaule qu'ei un grop de diuèrses scènes enes quaus s'expliquen vida e miracles de sants e santes. Ne ves ua que represente ua persona e un leon en actitud fòrça amigabla?

Museu Diocesà d'Urgell

- Un còdex ei un libre antic, de quan encara non existie era impremta e es libres se copiauen e s'illustrauen a man. Cerca un arbe vermelh e ne poderàs veir ua pagina.
- Deth claustre romanic dera catedral de Santa Maria d'Urgell, se'n consèrven tres galeries. Enes capitèus, deth sègle XII, s'í esculpiren animals e personas damb postures fòrça divertides!
- Ves es arcs redoní? Se'n diden «arcs de miei punt» e diboishen mieja circumferència. Son un element fòrça utilizat ena arquitectura romànica.
- Eth musèu forme part deth conjunt arquitectonic dera Catedral de Santa Maria. Non te pèrdes era visita a cap des dependències!

Musèus dera Val d'Aran

- Eth molier, a part de hèr haria, s'encuedaue deth mantienement dera mòla. Sabes com se didie era grua damb qué lheuave es pèires de mòler quan les auie d'apriar? Pista: a eth nòm der animau que ges ena frasa hèta «ès mès lhòca qu'ua...».
- Era fabrica de lan de Vielha foncionaue damb era fòrça dera aigua der arriu Nere. Entà qué deuven servir es maquinas que i a en diboish?
- Sabies que soent es pairs-sènher dromien ena codina de ço de Joanchiquet? Ère eth lòc mès caud dera casa e per açò i placèren un lhet amagat ena paret.
- Tròbes un armari ena illustracion? Se'n ditz «des sies claus». Qu'ère a on se sauvaue es documents mès importants dera Val d'Aran e non se podie pas daurir se non i èren presentí es conselhèrs des sies terçòns dera val.

Museu de la Noguera

- Ua des pèces emblematicas deth musèu ei era Harpia de la Suda. Ei ua pèça d'art islamic deth sègle XI e poderie representar un audèth fenix, que simbolize patz e prosperitat. La pòs veir en pannèu centrau deth diboish.
- Diden qu'encara ei er arriu que pòrte mès aur d'Euròpa, encara que fòrça mens qu'ena epòca andalosina. Eth musèu organize ua activitat entà cercar palhetes d'aur. Te i apuntes?
- Hè mil ans existie en Balaguer un barrí sancer dedicat ara terralha. Enes vitrines deth musèu pòs veir utisi e esturments que mos expliquen fòrça causes sus qué e com minjauen es personas que viueren en aqueth moment.
- En sègle VIII arribèren es musulmans ena Noguera e s'í establiren mejançant negociacions e non pas batalhes. Sabies que sigueren es introductors der arròs, es iranges, es citrons, eth safran, as alberginies, eth papèr, eth pèber, era seda...?

Museu Diocesà i Comarcal de Solsona

- Era hòssa en centre dera illustracion ei eth sarcòfag de Hug de Copons, mòrt en ua batalha, vestit coma cavalièr medievau. Eth can as pès ei simbèu de fidelitat.
- Ena illustracion i a diboishades dues gèrres d'uns 4.800 ans d'antiquitat. Se nomenen «vassos campaniformes» pera forma de campana invertida.
- Sabes se quin ei eth simbèu deth musèu? Tròba ua persona vestida damb tunica, entornejada per un cercle e damb un audèth naut de tot. Era pintura a uns mil ans e proven dera glèisa de Sant Quirze de Pedret. Toti lo coneishen com «er Orant».
- Eth sant sopar deth hons dera illustracion ei magnific. A tanti detalls qu'enquia s'a podut saber a on se fabriquèren es sèlies que i a ena taula. Tanben ensenhe quini aliments e damb quini utisi se minjaue ena epòca medievau.

Museu Hidroelèctric de Capdella

- Tròbes ues vagonetes en diboish? Era centrau de Capdella a estat tant importanta que, ath delà d'un carrilet, tanben bastiren un funicular!
- T'imagines viuer sense electricitat? Guarda eth diboish e pensa se quines causes non poderiem pas hèr se non n'auèssem.
- Era aigua baishe damb fòrça e hè a botjar es torbines, ues arròdes damb pales era fòrça des quaus servís entà hèr electricitat. Senhala ua torbina ena illustracion.
- Entà arribar ena centrau era aigua passe per uns tuèus impressionanti. Les tròbes?

Curiosidades

¿No has tenido bastante y quieres continuar buscando más cosas? ¡Encuentra estas curiosidades en cada ilustración!
¡Visita el museo si necesitas alguna pista o quieres saber más!

Ecomuseu de les Valls d'Àneu

- En Esterrí vivieron mujeres muy sabias que lo sabían todo de las plantas medicinales. Busca en el dibujo los botes con tapa donde podían guardar sus remedios.
- ¿Sabías que a los abuelos y las abuelas, en les Valls d'Àneu, se les llaman *padrins* y *padrines*? Busca las fotos de los *padrins* de casa Gassia, el edificio que aloja el museo.
- En el Ecomuseu puedes ver cómo se vivía en un pueblo del Pallars hace más de cien años. Encuentra los utensilios que no sepas para qué sirven y averigua su uso.
- ¿Hay personas haciendo fotos al dibujo? Señálalas.

Museu de Guissona

- En la época romana, Guissona era conocida como Iesso. Busca el nombre romano en el dibujo.
- Las excavaciones arqueológicas han permitido saber que había uno o más talleres de cerámica en la ciudad romana. En las vitrinas del museo podrás ver muestras de los objetos que se fabricaban.
- Una de las piezas emblemáticas del museo es una figurita de bronce que representa a un jinete al galope. ¿Lo señalas en la ilustración?
- El descubrimiento de un entierro misterioso, y de unas fosas llenas de restos de ánforas rotas, nos revela información sobre la República romana en el territorio de Iesso. ¿Ves la reconstrucción en el dibujo?

Museu d'Art Jaume Morera

- Jaume Morera fue un pintor leridano que vivió entre los años 1854 y 1927. Fue muy importante para la creación del Museu d'Art de Lleida que hoy lleva su nombre. ¿Lo ves en la ilustración? Lleva sombrero y un bastón.
- En el dibujo puedes ver una pintura muy famosa de Jaume Morera. Se llama *Sierra de Guadarrama* y en ella se ven unas montañas nevadas. Dicen que, para pintarla, hizo tantas excursiones por la montaña que le llamaban «Jaume, el de hierro».
- ¿Te gusta probarte ropa? En la ilustración hay dos chicas que lo están haciendo, dentro de un cuadro del artista Xavier Gosé.
- Entre las muchas esculturas del museo, la ilustradora de este libro ha reproducido una de estilo surrealista. Se llama *Nit de lluna (Noche de luna)* y en ella aparece un huevo de madera y un huso de hilar, que es como un bastón. ¿Conoces a otros artistas surrealistas?

Museu Tàrrrega Urgell

- La fábrica Trepat fue la principal productora de maquinaria agrícola del Estado español durante el siglo xx. Tanto es así que, durante una época, tuvo más de 200 personas trabajando.
- ¿Sabías que en la edad media no había cepillos de dientes? Se utilizaba un *dentiscalpium*, como el que podrás ver en el museo.
- La fábrica es una sucesión de 19 naves, todas con las fachadas exactamente iguales. ¿Ves el triángulo que forma el tejado? Se llama tejado «a dos aguas» y, para iluminar el interior, de vez en cuando hay claraboyas.
- Antes de irte de Tàrrrega, ¡no te pierdas la sede del Museu Tàrrrega Urgell! En la antigua casa Perelló, verás muestras de arte, fósiles y material etnológico.

Casa Museu Duran i Sanpere - Museu de Cervera

- La casa Duran i Sanpere tiene una decoración fantástica. ¡Fíjate en las baldosas! ¿Cuál crees que podría ser el uso de las habitaciones donde las baldosas son más vistosas y coloreadas?
- Señala todos los utensilios que servían para iluminar, ya sean o no eléctricos. Pista: tienes que encontrar una docena, como mínimo.
- Era costumbre que en las casas acomodadas hubiera una capilla para rezar y celebrar misa. El pintor Pau Bèjar, el encargado de la decoración, se inspiró en los niños de la casa para pintar a los ángeles. ¿Encuentras a Agustí, Montserrat y Quimeta?
- En la cocina se reúne la familia para preparar las comidas y comer. Imagina qué desayuno podrías preparar en esta cocina, usando los utensilios que puedes ver en el dibujo.

Museu de la Conca Dellà

- ¿Sabías que el yacimiento de Basturs, junto con el de Coll de Nargó, son los yacimientos de huevos de dinosaurio más importantes de Europa? En la ilustración puedes ver a una titanosauria en plena puesta.
- ¿Ves los agujeros de arriba, a la izquierda del dibujo? Es el yacimiento de la Posa. Hace unos 70 millones de años era un mar y los agujeros los hacían unas rayas buscando crustáceos e invertibrados para comérselos. ¡Igual como ahora pescamos almejas!
- Las huellas del yacimiento explican muchas cosas de los dinosaurios que las dejaron. ¿Encuentras alguna en el dibujo?
- La paleontología estudia las plantas y los animales más antiguos a través de los fósiles. Busca en la ilustración a los niños y niñas que han decidido convertirse en paleontólogos.

Museu Diocesà d'Urgell

- Un códice es un libro antiguo, de cuando todavía no existía la imprenta y los libros se copiaban y se ilustraban a mano. Busca un árbol rojo y podrás ver una página.
- Del claustro románico de la catedral de Santa Maria d'Urgell, se conservan tres galerías. ¡En los capiteles, del siglo xii, se esculpieron animales y personas con posturas muy divertidas!
- ¿Ves los arcos redondos? Se llaman «arcos de medio punto» y dibujan media circunferencia. Son un elemento muy utilizado en la arquitectura románica.
- El museo forma parte del conjunto arquitectónico de la catedral de Santa Maria. ¡No te pierdas la visita a ninguna de sus dependencias!

Museu Hidroelèctric de Capdella

- ¿Encuentras unas vagonetas en el dibujo? La central de Capdella ha sido tan importante que, aparte de tener un ferrocarril de vía estrecha, ¡también construyeron un funicular!
- ¡¿Te imaginas vivir sin electricidad?! Mira el dibujo y piensa qué cosas no podríamos hacer si no tuviéramos.
- El agua baja con mucha fuerza y hace mover las turbinas, unas ruedas con palas cuya fuerza sirve para producir electricidad. Señala una turbina en la ilustración.
- Para llegar a la central el agua pasa por unas cañerías impresionantes. ¿Las encuentras?

Museu de la Noguera

- Una de las piezas emblemáticas del museo es la Arpia de la Suda. Es una pieza de arte islámico del siglo xi y podría representar a un ave Fénix, que simboliza paz y prosperidad. La puedes ver en el panel central del dibujo.
- Dicen que el Segre todavía es el río que lleva más oro de Europa, aunque muchísimo menos que en época andalusí. El museo organiza una actividad para buscar pajitas de oro. ¿Te apuntas?
- Hace mil años, existía en Balaguer un barrio entero dedicado a la alfarería. En las vitrinas del museo puedes ver utensilios y vasijas que nos explican muchas cosas de qué y cómo comían las personas que vivieron aquel momento.
- En el siglo viii llegaron los musulmanes a la Noguera y se establecieron allí mediante negociaciones y no a través de batallas. ¿Sabías que fueron los introductores del arroz, las naranjas, los limones, el azafrán, las berenjenas, el papel, la pimienta, la seda...?

Museu de Lleida

- ¿Te gusta jugar al ajedrez? Este juego de estrategia se introdujo en la Península a través de Al-Ándalus y enseguida interesó a las cortes feudales. ¿Encuentras unas piezas de cristal de roca en una vitrina?
- En el museo hay varias piezas de cerámica que son el reflejo de los pueblos que han construido nuestra historia. ¿Las ves en el dibujo?
- En el museo puedes ver muchas imágenes de la Virgen con su hijo en brazos. ¿Encuentras una en el dibujo, en la que está amamantando al pequeño, como hacen muchas madres?
- Un retablo es un grupo de varias escenas en las que se explican vida y milagros de santos y santas. ¿Ves una que representa a una persona y un león en actitud muy amigable?

Musèu dera Val d'Aran

- El molinero, además de obtener harina, se encargaba del mantenimiento del molino. ¿Sabes cuál era el nombre de la grúa con la que levantaba las muelas para repararlas? Pista: se llama como el animal que aparece en la frase «estás más loca que una ...».
- La fábrica de lana de Vielha funcionaba con la fuerza del agua del río Nere. ¿Cuál debía ser el uso de las máquinas que hay en el dibujo?
- ¿Sabías que a menudo los abuelos dormían en la cocina de Çò de Joanchiquet (Casa de Joanchiquet)? Era el lugar más caliente de la casa y por eso colocaron una cama allí, escondida en la pared.
- ¿Encuentras un armario en la ilustración? Se llama «de las seis llaves». Era donde se guardaban los documentos más importantes del valle y no se podía abrir si no estaban los consejeros de los seis *terçons*.

Museu Diocesà i Comarcal de Solsona

- La tumba en el centro de la ilustración es el sarcófago de Hug de Copons, muerto en una batalla, vestido como caballero medieval. El perro a sus pies es símbolo de fidelidad.
- En la ilustración hay dibujados dos jarrones de unos 4.800 años de antigüedad. Se denominan «vasos campaniformes» por la forma de campana invertida.
- ¿Sabes cuál es el símbolo del museo? Encuentra a una persona vestida con túnica, rodeada por un círculo y con un pájaro arriba. La pintura tiene unos mil años y proviene de la iglesia de Sant Quirze de Pedret. Se la conoce como «el Orante».
- La santa cena del fondo de la ilustración es magnífica. Tiene tantos detalles que incluso se ha podido saber dónde se fabricaron los platos que hay en la mesa. También enseña qué alimentos y con qué utensilios se comía en la época medieval.

Curiosities

Not had enough and still want to find more things? Well, look for the following curiosities in each different illustration! And if you need some clues or want to find out more, visit the museum!

Ecomuseu de les Valls d'Àneu

- Some very wise women who knew everything about medicinal plants once lived in Esterri. Look in the drawing for the jars with lids where they could store their remedies.
- Did you know that grandparents are also called *padrins* and *padrines*, "godfathers" and "godmothers", in Catalan? Look for photos of the "godparents" of Casa Gassia, the building that houses the museum.
- The Ecomuseum shows you how people lived in a village in the Pallars region more than a hundred years ago. Find any tools you are not familiar with and discover how they were used.
- Are any people taking photos in the drawing? Point them out!

Museu de Guissona

- In Roman times, Guissona was known as Iesso. Find the town's Roman name in the drawing.
- Thanks to archaeological excavations, we know that there were one or more pottery workshops in the Roman city. In the museum windows you can see examples of the objects made there.
- One of the most iconic pieces in the museum is a small bronze figure depicting a galloping horseman. Can you find him in the illustration?
- The discovery of a mysterious burial place and graves full of broken amphorae revealed information about the Roman Republic in the territory of Iesso. Can you see the reconstruction of this burial place in the drawing?

Museu d'Art Jaume Morera

- Jaume Morera (1854-1927) was a painter born in the city of Lleida. He played a key role in establishing the Museu d'Art de Lleida named after him. Can you see him in the illustration? He is wearing a hat and holding a cane.
- The drawing also includes a famous painting by Jaume Morera. Its title is *Sierra de Guadarrama* and it features snow-topped mountains. They say that, to paint this work, he made so many trips into the chilly mountains that people started to call him *Jaume, el de ferro* ("Jaume, the man of iron").
- Do you like trying on clothes? In the illustration there are two girls doing just that, in a painting by the artist Xavier Gosé.
- From among the many sculptures in the museum, the illustrator of this book has reproduced one in surrealist style. Its title is *Nit de lluna* (Night Moon) and it includes a wooden egg and a spindle, which looks a bit like a cane. Can you name any other surrealist artists?

Museu Tàrrrega Urgell

- The Trepat factory was the leading producer of agricultural machinery in Spain in the twentieth century. It was so important that, at one time, more than 200 people worked there.
- Did you know that they did not have toothbrushes in the Middle Ages? Instead, they used a *dentiscalpium* (toothpick) like the one you will see in the museum.
- The factory comprises a series of nineteen units, all with exactly the same facade. Can you see the triangle that forms the roof? This makes it what is known as a gabled roof, along it are skylights to provide light to the interior.
- Before you leave Tàrrrega, don't miss the Museu Tàrrrega Urgell. Housed in the historic Casa Perelló, its collections include art, fossils and ethnological material.

Casa Museu Duran i Sanpere - Museu de Cervera

- Casa Duran i Sanpere is a fantastically decorated house. Look at the tiles! What do you think the rooms where the tiles are most attractive and colourful were used for?
- Point out all the artefacts that were used to provide light, whether electric or not. Hint: you should find at least a dozen.
- The houses of wealthy families often included a chapel for prayer and to celebrate Mass. The painter Pau Béjar, who was commissioned to decorate the chapel, took inspiration from the children of the house to paint the angels. Can you find Agustí, Montserrat and Quimeta?
- The family gathered in the kitchen to prepare and eat meals. Imagine what kind of meal you could make in this kitchen, using the utensils you can see in the drawing.

Museu de la Conca Dellà

- Did you know that Basturs and Coll de Nargó are the most important dinosaur sites in Europe? In the illustration you can see a titanosaurus laying her eggs.
- Can you see the holes in the top left of the drawing? This is the site known as La Posa. About 70 million years ago this was sea, and the holes were made by skate looking for shellfish to eat. Just like we fish for clams today!
- The footprints at the site tell us many things about the dinosaurs that made them. Can you find any in the drawing?
- Palaeontology is the study of the oldest plants and animals through fossils. In the illustration, find the children who have decided to become palaeontologists.

Museu Diocesà d'Urgell

- A codex is an old book from the time before the invention of the printing press, when books were copied and illustrated by hand. Look for a red tree and you will see a page from a codex.
- Three galleries are conserved from the Romanesque cloister of Santa Maria d'Urgell Cathedral. Animals and people in very funny postures were carved onto the twelfth-century capitals.
- Can you see the round arches? They are called "semicircular arches" as they form a half circle. These arches are frequently seen in Romanesque architecture.
- The museum forms part of the Santa Maria d'Urgell Cathedral architectural ensemble. Don't miss any of the buildings on the site during your visit!

Museu Hidroelèctric de Capdella

- Can you see some carriages in the drawing? The Capdella power station was so important that, apart from a railway, they also built a funicular there!
- Can you imagine living without electricity? Look at the drawing and think of all the things we couldn't do if we didn't have electrical power.
- The water flows down fast and drives the turbines, which are wheels with blades whose power is used to generate electricity. Point to a turbine in the illustration.
- To reach the power plant, the water flows down some amazing pipes. Can you find them?

Museu de la Noguera

- One of the outstanding pieces in the museum is the Harpy of La Suda. This is an Islamic artwork from the eleventh century and may represent a phoenix, symbolising peace and prosperity. You can see it in the central panel of the drawing.
- They say that the Segre is still the river that carries the most gold in Europe, although much less than in the times of Al-Andalus. The museum organises an activity that takes you panning for gold. Want to join in?
- A thousand years ago, there was a whole neighbourhood in Balaguer devoted to pottery. In the museum windows you can see utensils and containers that tell us a lot about what and how people ate in those days.
- In the eighth century, the Moors reached the River Noguera and settled here through negotiation, not war. Did you know that the Arabs introduced rice, oranges, lemons, saffron, aubergines, paper, pepper, silk and much more to Europe?

Museu de Lleida

- Do you like playing chess? Chess was introduced to the Iberian Peninsula via Al-Andalus, and feudal courts quickly became interested in this game of strategy. Can you find the rock crystal chess pieces in a display case?
- The museum collections include several ceramic pieces, the legacy of civilisations that shaped our history. Can you see them in the drawing?
- In the museum you can find many images of Our Lady with the Child in her arms. Can you find the Madonna who, like so many mothers, is breastfeeding her baby?
- An altarpiece is a group of various scenes narrating the lives and miracles of the saints. Do you see one showing a person and a lion in peace together?

Musèu dera Val d'Aran

- Besides making flour, the miller also maintained the mill. Do you know the name of the crane he used to lift the grindstones to repair them? It is the same of a farmyard animal. Hint: is often called "Billie" in English.
- The Vielha wool factory was powered by water from the River Nere. What do you think the machines in the drawing were used for?
- Wool comes from an animal. Do you know its name?
- Can you find a cupboard in the illustration? It is known as the Cupboard of the Six Keys, and it was where the most important documents in Val d'Aran were kept. It could only be opened in the presence of the councillors from all six *terçons* in the valley.

Museu Diocesà i Comarcal de Solsona

- The tomb in the centre of the illustration is the sarcophagus of Hug de Copons, who died in battle, dressed as a medieval knight. The dog at his feet symbolises fidelity.
- The illustration shows two vases which are about 4,800 years old. They are examples of what is known as bell-beaker pottery because they are shaped like upside-down bells.
- Do you know what the symbol of the museum is? Find a person dressed in a tunic, surrounded by a circle with a bird on top. The painting is around a thousand years old and comes from the Church of Sant Quirze de Pedret. The painting of the praying figure is known as *L'Orant*.
- The *Last Supper* in the background of the illustration is magnificent. It is so detailed that we even know where the dishes on the table were made. It also shows us the food eaten and the utensils used in medieval times.

Curiosités

Tu n'es pas fatigué de chercher ? Hé bien, tâche de trouver les curiosités suivantes sur les différentes illustrations ! Et si tu as besoin d'indices ou si tu veux en savoir plus, visite le musée !

Ecomuseu de les Valls d'Àneu

- De nombreuses femmes qui savaient tout à propos des plantes médicinales ont vécu à Esterrí. Sur le dessin, cherche les pots à couvercle où elles auraient pu conserver leurs remèdes.
- Savais-tu qu'en catalan les grands-pères et les grands-mères sont aussi appelés padrins et padrines, autrement dit parrains et marraines ? Cherche les photos des padrins de casa Gassia, le bâtiment qui abrite le musée.
- À l'Ecomuseu, tu verras comment on vivait dans un village du Pallars il y a plus cent ans. Cherche des ustensiles dont tu ignores l'utilité et trouve à quoi ils servent.
- Il y a des personnages qui prennent des photos sur le dessin ? Montre-les.

Museu de Guissona

- À l'époque romaine, Guissona était connue sous le nom de Iesso. Cherche le nom romain sur le dessin.
- Les fouilles archéologiques ont permis de déterminer qu'il y avait un ou plusieurs ateliers de poterie dans la cité romaine. Dans les vitrines du musée, tu pourras voir quelques exemplaires des objets qu'on y fabriquait.
- Une des pièces les plus représentatives du musée est une statuette en bronze représentant un cavalier au galop. Montre-le sur l'illustration.
- La découverte d'un mystérieux sépulcre et de fosses remplies de restes d'amphores brisées nous éclaire sur la République romaine du territoire de Iesso. En vois-tu la reconstruction sur le dessin ?

Museu d'Art Jaume Morera

- Jaume Morera est un peintre né à Lleida qui a vécu entre les années 1854 et 1927. Il a énormément contribué à la création du Museu d'Art de Lleida qui porte aujourd'hui son nom. Le vois-tu sur l'illustration ? Il porte un béret et tient une canne.
- Tu peux voir sur le dessin une peinture très célèbre de Jaume Morera. Elle s'intitule *Sierra de Guadarrama* et on y voit des montagnes enneigées. On dit que, pour la peindre, il avait fait tant de promenades en montagne qu'on l'appelait « Jaume, l'homme de fer ».
- Aimes-tu essayer des vêtements ? Sur l'illustration, deux filles sont en train de le faire, dans un tableau de l'artiste Xavier Gosé.
- Parmi les nombreuses sculptures du musée, l'illustratrice de ce livre en a reproduit une de style surréaliste. Elle a pour titre *Nit de lluna* (Nuit de lune) et on y voit un œuf en bois et une quenouille, qui ressemble à un bâton. Connais-tu d'autres artistes surréalistes.

Museu Tàrrrega Urgell

- La fabrique Trepal a été le principal producteur de machines agricoles d'Espagne au ^{xx}e siècle. À une époque, elle a d'ailleurs employé plus de 200 personnes.
- Savais-tu qu'au Moyen âge il n'y avait pas de brosse à dents ? On se servait d'un dentiscalpium, un cure-dent comme tu en verras au musée.
- La fabrique est une succession de 19 halles, dont les façades sont exactement identiques. Tu vois le triangle que forme la toiture ? On appelle cela une toiture « à deux pans » et, pour éclairer l'intérieur, de temps en temps il y a des verrières.
- Avant de quitter Tàrrrega, tu ne dois pas rater le Museu Tàrrrega Urgell ! Dans l'ancienne casa Perelló, tu verras des exemplaires d'art, de fossiles et de matériaux ethnologiques.

Casa Museu Duran i Sanpere - Museu de Cervera

- La décoration de la Casa Duran i Sanpere est fantastique. Regarde les carreaux de céramique ! À ton avis, quel pouvait être l'usage des pièces dont les carreaux sont les plus colorés et voyants ?
- Montre tous les ustensiles, électriques ou non, qui servaient à éclairer. Une piste : tu dois en trouver au moins une douzaine.
- Il était courant que les maisons aisées aient une chapelle où prier et célébrer la messe. Le peintre Pau Bèjar, chargé de la décoration, s'inspira des enfants de la maison pour peindre les anges. Repères-tu Agustí, Montserrat et Quimeta ?
- Dans la cuisine, la famille se rassemble pour préparer et manger les repas. Imagine quel genre de déjeuner on pouvait préparer dans cette cuisine, en se servant des ustensiles que l'on voit sur le dessin.

Museu de la Conca Dellà

- Savais-tu que le site de Basturs et le Col de Nargó sont les plus grands gisements d'œufs de dinosaure de toute l'Europe ? Sur l'illustration, tu peux voir une titanosaure en train de pondre.
- Tu vois les trous en haut, à gauche du dessin ? C'est le gisement de la Posa. Il y a 70 millions d'années environ, les lieux étaient recouverts par la mer ; ces trous sont l'œuvre de raies en quête de crustacés et d'invertébrés pour leur repas. Tout comme nous pêchons aujourd'hui les palourdes !
- Les empreintes du gisement nous renseignent sur les dinosaures qui les ont laissées. Tu en trouves quelques-unes sur le dessin ?
- La paléontologie étudie les plantes et les animaux les plus anciens au travers des fossiles. Cherche sur l'illustration des enfants qui ont décidé de jouer aux paléontologues.

Museu Diocesà d'Urgell

- Un codex est un livre ancien, d'avant l'invention de l'imprimerie, lorsqu'on copiait et illustrait les ouvrages à la main. Cherche un arbre rouge et tu pourras en voir une page.
- Du cloître roman de la cathédrale Santa Maria d'Urgell, il ne reste que trois galeries. Sur les chapiteaux, qui datent du ^{xii}e siècle, sont sculptés des animaux et des personnages dans des postures très amusantes !
- Tu vois les arcs arrondis ? On les appelle « arcs en plein cintre » et ils dessinent un demi-cercle. Ce sont des éléments très communs de l'architecture romane.
- Le musée fait partie de l'ensemble architectural de la cathédrale Santa Maria. Ne manque pas d'en visiter la moindre des dépendances !

Museu Hidroelèctric de Capdella

- Vois-tu des wagonnets sur le dessin ? La centrale de Capdella a été si importante qu'en plus d'un chemin de fer à voie étroite, on y a construit également un funiculaire !
- Imagines-tu de vivre sans électricité ? Regarde le dessin et pense à tous ce que tu ne pourrais plus faire si nous en étions privés.
- L'eau descend avec beaucoup de force et fait tourner les turbines, des roues munies de pales dont la puissance sert à produire l'électricité. Montre la turbine sur l'illustration.
- Pour arriver à la centrale, l'eau emprunte des conduites impressionnantes. Les vois-tu ?

Museu de la Noguera

- Une des pièces emblématiques du musée est la Harpie de la Suda. Il s'agit d'une pièce d'art islamique du ^xe siècle qui pourrait représenter un phénix, oiseau symbole de paix et de prospérité. Tu peux la voir sur le panneau central du dessin.
- On dit que le Segre est la rivière d'Europe qui charrie encore la plus grande quantité d'or, mais nettement moins qu'à l'époque d'Al Andalus. Le musée organise une activité pour chercher des paillettes d'or. Ça te tente ?
- Il y a mille ans, un quartier de Balaguer était entièrement consacré à la poterie. Dans les vitrines du musée, tu verras des ustensiles et des pots qui en disent long sur ce que les habitants l'époque mangeaient, et avec quoi ils mangeaient.
- Au ^{viii}e siècle, les musulmans arrivèrent dans la région de la Noguera et s'y établirent après des négociations et non pas des batailles. Sais-tu qui furent les introducteurs du riz, des oranges, des citrons, du safran, des aubergines, du papier, du poivre, de la soie... ?

Museu de Lleida

- Tu aimes jouer aux échecs ? Ce jeu de stratégie a été introduit dans la péninsule ibérique par le biais d'Al-Andalus et, très vite, il a intéressé les cours féodales. Des pièces en cristal de roche sont rangées dans une vitrine, trouve-les !
- Parmi les pièces du musée, il y a un certain nombre de poteries, reflet des peuples qui ont fait notre histoire. Les vois-tu sur le dessin ?
- Il y a au musée plusieurs images de la vierge à l'enfant. Trouves-en une sur le dessin, en train d'allaiter son petit comme beaucoup d'autres mères ?
- Un retable est un groupe de scènes diverses racontant la vie et les miracles des saints et des saintes. En vois-tu une qui représente une personne et un lion dans une attitude très amicale ?

Musèu dera Val d'Aran

- En plus de fabriquer la farine, le meunier s'employait à entretenir le moulin. Sais-tu comment on nommait la grue avec laquelle on soulevait les meules lorsqu'il fallait les réparer ? Une piste : elle porte le nom l'animal dont il est question dans l'expression populaire « Tu vas me rendre ... ».
- La filature lainière de Vielha fonctionnait grâce à la force de l'eau de la rivière Nere. À quoi pouvaient servir les machines que l'on voit sur le dessin ?
- Savais-tu que les aïeux dormaient souvent dans la cuisine de çò de Joanchiquet ? C'était l'endroit le plus chaud de la maison, aussi y avait-on installé un lit dissimulé dans le mur.
- Trouve une armoire sur l'illustration ? On la nomme armoire « aux six clés ». On y rangeait les documents les plus importants du Val d'Aran et on ne pouvait l'ouvrir qu'en présence des conseillers des six *terçons*.

Museu Diocesà i Comarcal de Solsona

- La tombe au centre de l'illustration est le sarcophage d'Hug de Copons, mort au combat, vêtu comme un cavalier médiéval. Le chien à ses pieds symbolise la fidélité.
- Il y a sur l'illustration deux poteries vieilles de 4 800 ans. On les nomme « Vases campaniformes » parce qu'ils ont la forme d'une cloche renversée.
- Sais-tu quel est le symbole du musée ? Trouve une personne vêtue d'une tunique, entourée par un cercle surmonté d'un oiseau. La peinture a environ mille ans et provient de l'église de Sant Quirze de Pedret. Tout le monde la connaît sous le nom de « l'Orant ».
- La Cène du fond de l'illustration est magnifique. Elle est si détaillée qu'on a même pu déterminer où avaient été fabriqués les plats qui se trouvent sur la table. Elle montre également les aliments et les ustensiles avec lesquels on mangeait au moyen-âge.